

Interview met **Lendersprijswinnaar 2013** Matthijs de Vos

Raymond Creemers

Op de RAVON-dag 2013 ontving Matthijs de Vos de Lendersprijs. Het is de achtste keer dat deze prijs, bestaande uit een sculptuur van een boomkikker en een oorkonde, is uitgereikt.

Matthijs de Vos ontving de Lendersprijs als blijk van waardering voor zijn jarenlange betrokkenheid bij RAVON als regionaal aanspreekpunt en als coördinator van de werkgroep Gelderse Visserij. Hij levert regelmatig kopij aan voor het tijdschrift RAVON en de nieuwsbrief schubben & slijm en is een actieve ambassadeur voor RAVON via de organisatie van excursies in de onderwaterwereld. Zijn vernieuwende onderwaterfotografie is te bewonderen op www.blikonderwater.nl. Met het opzetten van deze aantrekkelijke website levert hij onmiskenbaar een grote bijdrage aan de vergroting van draagvlak voor de bescherming van vissen.

Hoe heb je de prijsuitreiking beleefd, had je al iets zien aankomen of kwam het als een volslagen verrassing.

Eerdere prijswinnaars zijn RAVONners met een lange carrière van tientallen jaren die ook bij vrijwel iedereen bekend waren. Ik ben zelf 34 en had niet verwacht dat zo'n prijs al kon gaan naar iemand die nog niet zo lang bezig is. Het had echter alles van een vooropgezet plan, er was op aangedrongen dat mijn vriendin er ook bij zou zijn, we zouden dan 's middags nog de Nijmeegse binnenstad ingaan en op het eind van het ochtendprogramma stond de uitreiking gepland. Toen de tekst werd voorgelezen en er op de voorste rij enkele mensen achterom keken begon het tot me door te dringen. Grappig was dat de winnaar van de Jeugd-Lendersprijs (Tariq Stark, red.) maar enkele jaren jonger bleek te zijn dan ik.

Je bent 34 maar al een hele tijd actief toch? Hoe kwam je bij RAVON uit?

Mijn vader is een vogelaar en actief binnen SOVON. Als hij vroeger op de trektelpost nabij de Elterberg vogels ging tellen ging ik vaak als kind met een zelf gefabriceerd schepnet of met

een hengel vissen in de beek onder aan de Elterberg.

Rond 1997 zag ik in een plaatselijke krant een aankondiging van een RAVON vissenweekend in de Achterhoek.

Een aantal jaren later ben ik lid van RAVON geworden en ging ik voor het eerst actief mee met excursies van de werkgroep Poldervissers, werkgroep De Prik en de Gelderse Visserij. Sinds een aantal jaren ben ik contactpersoon van deze laatste werkgroep.

Naast de werkgroepen besteed ik veel tijd aan snorkelen en onderwaterfotografie. We hebben voor onze vorm van onderwaterfotografie vaak veel zonlicht en helder water nodig en gaan dus niet vaak diep het water in.

(Foto: Arthur de Bruin)

Blikonderwater.nl is een nauwe samenwerking met Arthur de Bruin, hoe kwamen jullie op het idee?

Arthur en ik hebben beiden op Van Hall Larenstein in Velp de opleiding Bos- en Natuurbeheer gevolgd, maar Arthur studeerde daar ongeveer drie jaar later, dus op Larenstein hebben we elkaar nooit bewust gesproken. We hebben elkaar ontmoet in 2005 op een vissenweekend en we hadden dezelfde fascinatie voor vissen. We zijn samen excursies gaan organiseren. Later is daar snorkelen en het bekijken van vissen in hun natuurlijke omgeving bijgekomen. In mijn dankwoord voor de Lendersprijs heb ik benadrukt dat de prijs wat mij betreft ook een waardering voor Arthur is. Zonder zijn enthousiasme was onze website er nooit geweest.

Je schrijft regelmatig in o.a. het RAVON-tijdschrift en in de nieuwsbrief Schubben & Slijm. Elk jaar verschijnt er wel weer wat van jouw hand.

Ja, ook in Visionair (Visblad) schrijf ik wel eens en onlangs heb ik met Douwe Schut in Brachytron (libellentijdschrift) gepubliceerd over bosbeekjuffers in de Achterhoekse beken. Ik ben breed georiënteerd, naast de RAVON-soorten kijk ik ook nog naar libellen en macrofauna.

In je dagelijks werk heb je veel met water en fauna te maken.

Ik werk bij het Waterschap Rijn en IJssel en we beheren de wateren op de Veluwezoom, de Achterhoek een deel van Twente. Ik ben daar specialist ecologie en werk in een team van vijf specialisten. De laatste jaren voeren we zelf visbemonsteringen uit voor de Kader Richtlijn Water (KRW). Door dit zelf te doen kun je niet alleen de KRW-maatlatgegevens verzamelen, maar is er ook meteen contact met wat er in en rondom de beken gebeurt. Je signaleert ook knelpunten voor onderhoud, eventuele illegale lozingen en je ziet het directe verband tussen habitats en vissamenstelling in de beek. Meer zaken dan wat alleen via de KRW-maatlat naar voren komt. Bij veel overheidsinstanties gaat de aandacht vooral uit naar het procesmanagement. Dat gebeurt bij

ons ook, maar wij staan gelukkig ook nog dicht op de praktijk en kunnen onze veldkennis meteen inzetten, bijvoorbeeld bij inrichtingsmaatregelen.

Zijn er soorten die jouw speciale interesse hebben?

Ja, ik ben natuurlijk helemaal gek van de beekprik. Rond mijn 16^e kreeg ik de vissenatlas van Henrik de Nie kado en die begon met de prikken en een verspreidingskaart van de beekprik met wat Achterhoekse stippen er op. Ik dacht bij mezelf, wat een fascinerend beest en ook nog bij mij in de buurt. Ik wilde meteen de stippenkaart verder gaan opvullen, want ik kende die beken goed omdat we er met mijn vader op zoek gingen naar grote gele kwikstaarten en ijsvogels. Het duurde nog tot circa 2000 voordat ik met Gert Jan Blankena (visclub De Prik) mijn eerste prikken vond. Later ging ik zelf op zoek naar detritusbanken, daar vond ik larven en, in het najaar en in het vroege voorjaar, tijdens de paai in grindbedden, ook volwassen exemplaren.

Samen met mede-student Hans Kroodsmas heb ik op Larenstein vervolgens onderzoek gedaan. Ik leerde Hans kennen tijdens een excursie van de opleiding naar New Forest. Hans had toen een hengel bij zich en ik het schepnet dus we hadden elkaar snel gevonden. We deelden dezelfde passie voor vissen en trokken veel met elkaar op. Helaas is Hans, een talentvolle en gepassioneerde RAVON-ner, al op veel te jonge leeftijd overleden in 2011.

Je bent behoorlijk actief binnen RAVON Gelderland, hoe loopt het met deze provinciale afdeling?

Met de komst van internet, de agenda op de RAVON-site en de social media is ons mededelingenblad (de Hageput) enkele jaren geleden ter ziele gegaan, maar het barst nog steeds van de activiteiten in Gelderland. Samen met Gerrit Kolenbrander en Ronald de Boer plannen we in het vroege voorjaar alle vissen- en herpetofauna-excursies. De werkgroep Gelderse Vissers is van maart t/m oktober actief. Soms kriebelt

het echter zodanig dat we op zaterdag rond kerst of begin februari op pad gaan. Dit geldt ook voor de onderwaterfotografie. Het komt voor dat we midden in de winter ergens in ijskoud water liggen. De vissen zijn dan niet erg actief of weggetrokken naar dieper water en de lichtomstandigheden voor onderwaterfotografie zijn dan beroerd, maar vier maanden stil zitten is niets voor ons.

Jullie website en Facebookpagina krijgen veel aandacht.

Behalve Willem Kolvoort was er weinig op het gebied van onderwaterfotografie, zeker niet in ondiepe beken, poelen en stadsvijvers. Onze foto's van ondergelopen weilanden tijdens een zomerhoogwater trokken op een dag ruim 20.000 belangstellenden en dat is overweldigend veel. We zijn nog aan het uitvogelen wat er nu wel en niet scoort, we willen eigenlijk ook wat meer laten zien van de relaties boven en onder het wateroppervlak en de interacties tussen mensen en het onderwaterleven.

Hoe sta je tegenover sportvisserij?

We hebben ten opzichte van de jaren zeventig een enorme omslag in het waterbeheer gemaakt, het water is helder en weer plantenrijk. De biologische kwaliteit van het oppervlaktewater is met sprongen vooruit gegaan. Voor sportvissers zijn we nu ook bezig om ze meer te betrekken bij het waterbeheer. Er loopt bij het waterschap bijvoorbeeld een proef waarbij sportvissers zelf visstekken beheren.

In Engeland en Duitsland spelen juist hengelaars ook een heel belangrijke rol bij kleinschalige beheersmaatregelen rond beken. Ze zagen af en toe een boom in een beek of maken stukken grindbedden schoon. Ik zie ook in Nederland goede kansen voor meer burgerparticipatie en betrokkenheid bij wat er rond de wateren gebeurt. Wellicht kunnen we als werkgroep Gelderse Vissers ook eens de handen uit de mouwen steken om een stuk beek aantrekkelijker te maken voor de kritische soorten.

(Foto: blikonderwater.nl)

Heb je nog tips voor RAVON?

Ik heb vanaf de zijlijn de rappe professionalisering van RAVON gadeslagen. Van een pure vrijwilligersclub naar een vrijwilligersorganisatie die kan leunen op een professioneel bureau. Ik zie ook meerwaarde in de kennisbundeling op Natuurplaza.

Vrijwilligers vormen nog steeds de basis, maar de werkorganisatie speelt een voorlopersrol bij de ontwikkeling van nieuwe technieken (e-DNA) of de bescherming van soorten en groepen (denk aan het dierziektenonderzoek en de vuursalamander).

RAVON is een mix van gedegen advies, onderzoek en vrijwilligers in dienst van bescherming. Andere partijen en natuurlijk ook de vissen, reptielen en amfibieën profiteren daarvan en daar doen we het tenslotte allemaal voor.

summary**Interview with Matthijs de Vos, 2013 Winner of the Lenders Prize**

At the annual meeting of RAVON on November 9th 2013, Matthijs de Vos received the Lenders Award as mark of appreciation for all his years of involvement with RAVON as coordinator of the fish working group of the province of Gelderland and also as its regional contact.

He regularly provides copy for the RAVON magazine and newsletter, and has been an active ambassador for RAVON by organizing excursions to

discover the richness of the underwater world. In this respect, his innovative underwater photography can be admired on www.blikonderwater.nl, the website he set up. This attractive site has greatly enlarged the interest in fish and support for their conservation.

The Lenders Award was established in 2006, to merit those who have distinguished themselves in their

efforts to protect native amphibians, reptiles and fish. It is named after Ton and Rob Lenders, two brothers who had an important role in the study and protection of these species in the Netherlands.

Raymond Creemers

RAVON

r.creemers@ravon.nl

Tijdens de RAVON-dag 2013 is voor het eerst ook een Jeugd-Lendersprijs uitgereikt. In RAVON 55 zal een interview met deze winnaar (Tariq Stark) worden opgenomen.

Meer informatie over de Lendersprijs, alle Lendersprijs-winnaars en het voordragen van kandidaten is te lezen op www.ravon.nl (RAVON Actief > Activiteiten > RAVON-dag > Lendersprijs).

Harry Keereweer (midden), voorzitter Raad van Toezicht RAVON, reikt de Lendersprijs 2013 uit aan Matthijs de Vos (rechts) en de Jeugd-Lendersprijs 2013 aan Tariq Stark (links) (Foto: Jelger Herder)

